

Η «ΔΙΑΠΛΑΣΗ» ΚΑΙ ΤΑ ΡΩΜΙΟΠΟΥΛΑ

Βλέπω να συζητιέται πλατιά στο «Νουμά» ποιά ή άφορμή της σημερινής κακομοιρίας του Ρωμαϊκού Κράτους και να λέγονται πράγματι πολλές αλήθειες. Δόστω μου την άδεια να μ'πώ κ' εγώ στη συζήτηση αυτή και να πω κάποια γνώμη μου. Μά πρώτα-πρώτα θά παρακαλέσω κάθε διαβαστή του άρθρου μου τούτου να μ'η νομίση γκρινιάρηδες μήτ' έμένα, μήτε το «Νουμά»—άν παραδεχτή και τυπώση τα λεγόμενά μου. Ρίχνω την ιδέα μου με την πεποίθηση, ότι λέω κάποια κλήθεια άποδειχνούμενη με πράγματα, κι άς τήν καλοστοχαστούν όσοι θηρούν, ότι για να πάμε μπροστά χρειάζεται να έχουμε οι σημερινοί Ρωμιοί περισσότερο άπό κάθε άλλο χαρακτήρα: άς τή μελετήσουν, όσοι παραδέχονται για κυριώτερη άφορμή του τωρινού ξεπεσμού μας το κομματικό μικρόβιο.

Και τώρα άς μ'πώ δλόσσα και ξάστερα στο θέμα μου: Θέλω να δείξω κι άν μπορέσω να χτυπήσω ένα μεγάλο κκκό, που κάνει στην Ελλάδα ή «Διάπλαση των Παιδων». Δέν ξέρω πώς διοικιέται το περιοδικό αυτό: δέν ξέρω καλά-καλά ποιοί το γράφουν: δέν ξέρω άκόμη άν βγαίνη για επιχείρηση ή όχι. Ξέρω όμως άπό πολύν καιρό, πώς διαλαλεί ότι σκοπός του είναι να μορφώση χαρακτήρες, να διαπλάση (sic) ήθικά τους Ρωμιούς στην τρυφερή τους ηλικία. Μεγάλος κι άγιος ο σκοπός του, μά δλόστελα αντίθετα τα μέσα που βάνει: σ' ενέργεια για να πιτύχη τέτοιον σκοπό. Θά πιστέψη—θαρρώ—τα λόγια μου όποιος προσέξη στα παρακάτω κι δέ βάλη με το νου του, πώς αυτά δέν λέγονται με πόνο κ' ειλκρήνεια.

Κοντά στα τόσα άλλα μέσα (δηλαδή «Μικρά Μυστικά» και τα ρέστα), που μεταχειρίζεται ή Διάπλαση για να μορφώση ήθικά τα Ρωμιόπουλα, άνακάλυψε τώρα και κάμποσο καιρό και τή δημιουργήσματα. Κάνει σαν να πούμε έκλογές, όπου οι μικροί συντρομητάδες της με τον ηγήφ τους θά πούνε ποιος άπ' αυτούς έχει τή καλλίτερο ψευτόνομα. Κάτι τέτοιο άπάνω—κάτω γίνεται. Άθωα διασκεδάση, θά πη δ καθίνας. Ναί, άνώσως και γινότανε μ' άλλον τρόπο. Μά όποιος πάρη ένα φύλλο της «Διάπλάσης» και ρίξη μία ματιά για να ιδή πώς ενεργείται ή έκλογή αυτή θά νοιώση άμέσως πόσο **έπιζήμια** και **προόστυχη** είναι ή τέτοια διασκεδάση.

Ξέρουμε καλό όλοι μας πόσο το μικρόβιο το κομματικό στάθηκε άφορμή ν' άνοιχτούνε στο Έθνος μας οι άγιάτρευτες πληγές του. Ξέρουμε καλλίτερα πόσο καλλιεργήθηκε άπό τους πατέρες μας και σύμφωνα με το νόμο της κληρονομικότητας μεταδόθηκε και σ' έμάς τους σημερινούς: για να τή καλλιεργήσουμε σε μεγαλύτερο ίσως βαθμό. Και ξέρουμε άκόμη, ότι όλοι φωνάζουμε πώς ο κομματισμός έφασε και θά καταστρέψη τήν Ελλάδα. Σ' αυτή λοιπόν τήν ένικέφαλη Λερναία Ύδρα έρχεται σήμερα ή «Διάπλαση» να βάλη κι άλλο ένα κεφάλι. Έρχεται να καλλιεργήση το μικρόβιο πιδ μεθοδικά και πιδ σίγουρα για τή διαίωναση του είδους, του κομματισμού.

Θέλοντας ή «Διάπλαση» να γίνη πιδ εύχαιστη στους μικρούς συντρομητάδες της και να στερεώση τή ζωή της στη συνείδησή τους, κολακεύει τήν πιδ ταπεινή και τήν πιδ χαλάστρα ροπή του Ρωμιού: τόν κομματισμό. Βρήκε τή σφυγμό του Ρωμιόπουλου. Και γι' αυτό προκηρύχτει έκλογές με δημοψηφίσματα. Και γι' αυτό βλέπουμε το μοναδικό πρξμα μέσα σε περιοδικό, που διαλαλεί για σκοπό του τή μόρ-

φωση χαρακτήρων και τήν ήθική διάπλαση, να δημοσιεύονται λόγια σαν και τούτα: «Προκαλώ Ζήτη ή Έλλάς και Έλληνόπαιδα επί λόγφ τιμής, δηλώσαι, άν εν άγνοια και άκουσίως των έδημοσιεύθη άγγελία ύποστηρίζεώς μου. — Όνειροπόλος της Δόξης (1)».

Αηλώσαι επί λόγφ τιμής!—Δέ νομίζει καθίνας ότι ξαναδιαβάζει κανένα άπό κείνα τα περίφημα τερτίπια των πολιτικών μας στις παραμονές των εκλογών, όταν μαγειρεύονται οι συνδυασμοί; Μά άς δούμε και πιδ βαθιά τήν ούσία των λόγων αυτών του Όνειροπόλου της Δόξης. Ζητάει τή λόγο της τιμής τους, άπό δυό συνομήλικούς του, που ίσως-ίσως να μ'ην περνάνε τα δέκα πέντε χρόνια. Καθώς φάνεται οι συντρομητάδες της «Διάπλάσης» λένε πάντα ψέμματα άναμεταξύ τους και γι' αυτό σε μία σπουδαία στιγμή τα λόγια τους πρέπει να βεβαιωθούνε με όρκο άπάνω στην τιμή τους. Έτσι λοιπόν τους μορφώνει τή χαρακτήρα ή κυρά-Διάπλαση κ' έτσι τους δασκαλεύει; Κι' άν δέν τους μορφώνη ή ίδια τέτοιους, κι άν δέν είναι αυτή ή άφορμή, που να νομίζονται άναμεταξύ τους περισσότερο ψεύτες παρά άληθοί οι συντρομητάδες της, γιατί να δημοσιεύη τέτοια λόγια; Ίσως όμως αυτό να μ'η τής κνήν καμιά έντύπωση, επειδή άλλωθς θά είχε καταφέρει να μάθη στα παιδιά του τή διαβάζουσα, ότι άναμεταξύ τους πρέπει να βσιλεύη ή καλή πίστη (τουλάχιστο όταν μιλούνε άπό τις στήλις της) να πιστεύη δίχως όρκον δ ένας τόν άλλον ότι λείει αλήθεια: θά τους μάθινε πιδό πολύτιμο κι άγιο πρξμα είναι στόν άνθρωπο ή τιμή: ότι δέν πρέπει να δρρίζονται άπάνω σ' αυτή κάθε στιγμή και για αιτίες τιποτινές. Δέν παίρνω τα πρξματα τραγικά: τα παίρνω ξερά κι όπως είναι.

Κι όταν λέω ότι τή περιοδικό αυτό έρχεται να καλλιεργήση και να μεγαλώση τή μικρόβιο της Ρωμαϊκής κομματομανίας και έκλογομανίας, βγάξω τή συμπέρασμα μου άπό τις γραμμές της ίδιας της «Διάπλάσης». Διαβάστε τα παρακάτω για να ιδήτε πόσο έχω δίκιο: «Άφου λατρευτή Άγγελία της Έλπίδος πιδ(1) βαλες ως άσπίδα τήν έύλον ύπόστασιν της χαροποιάς Έλπίδος, δηλώ σοι και δημοσία ένθερμοτάτην ύποστήριξιν διά πρωτεία, μεθ' όλων των φίλων μου και γνωστών. — Ναντοπούλα του Μεσολογγίου, Επίτιμος Πρόεδρος 'Ηους.» Ό και ή έπίτιμος πρόεδρος, που με τόσο καμάρι βάνει τόν τίτλον αυτόνε δίπλα στο ψευτόνομα, δέ σας θυμίζει τους φοβερούς εκείνους κομματάρχες, που σε κάθε έκλογή παρουσιάζονται στις έφημερίδες για να διαλαλήσουν τή δύναμή τους ότι θά ύποστηρίζουν, τή δεινά ή τόν τάδε ύποψήφιο και δηλώνουνε δημοσία ένθερμοτάτην ύποστήριξιν; Και δέ σας κάνει ο Διαπλάσιος κομματάρχης να φανταστήτε, ότι θά βγή μεθαύριο σ' άληθινές έκλογές ξεσπαθωμένος να δηλώση δημοσία κτλ.; Και μήτε μπορεί να γίνη άλλωθς. Μιά κι άρχισε άπό τώρα να κνήν τόν κομματάρχη, πώς θά φερθή άλλωθίτικα όταν μεγαλώση κι άς μ'ην είναι κ' έπίτιμος πρόεδρος; Ρωμιόπουλο θά μου π'ητε είναι κι αυτό και παιδί του πατέρα του. Ναί: αυτό λέω κ' εγώ. Μά λείει άκόμη, ότι δέν ήταν άνάγκη ν' άν τή θυμήση άπό τα τώρα ή «Διάπλαση». Έξόν άν έχη για σκοπό της να κλωσσάξη τους μελλούμενους κομματάρχες. Μιά σοφή παροιμία μας λείει: «όπου μικρομάθη δέ γερονταφίνει». Σύμφωνα με τή λαϊκή αυτή ψυχολογία— τήν άληθινή δηλαδή—τό παιδάκι, που δοκίμασε τή γλύκα της επίδειξης ότι έχει κομματική δύναμη, δέ θά βλάπη

τήν ώρα πιδό ν' άνακτευτή σ' άληθινές έκλογές σαν κομματάρχης σωστός, πιδό θ' έρθη ή στιγμή που να τόνε λογαριάσουνε ότι έχει και μπορεί να διαθέση κουκιά. Μά άν τ' εΝαυτοπούλα του Μεσολογγίου είναι κορίτσι; Έ τότε σίγουρα, όταν έρθη σ' ήλικία, θά άναδέψη και στην Ελλάδα τή ζήτημα, ότι πρέπει να έχουνε κ' οι γυναίκες ψήφο. Κ' επειδή στις παιδιατικές αυτές έκλογές λαβαίνουνε μέρος και πολλά άλλα κοριτσάκια, να πιδ άργότερα θά ύπάρχουνε Ρωμιόπουλες δασκαλεμένες και ξεσκολισμένες για ένα τέτοιο ζήτημα. Αυτό ίσως να μ'η τή στοχάστηκε ή «Διάπλαση».

Άς άφίσουμε όμως τις ύποθεσεις κι άς έρθουμε στα πραγματικά. Μιά άπό τις τόσες πληγές, που παρουσιάζονται σε κάθε βουλευτική ή δημοτική έκλογή, ξέρουμε πώς είναι και τή πλήθος των ύποψήφων. Άμάν! φωνάζουμε όλοι: ότσι δέ βάνουμε κλήπη για βουλευτής, δήμαρχος, δημοτικός σύμβουλος ή δημορχικός πάρεδρος. Τι τους έπιασε όλους αυτούς; τους χριστιανούς κι άποφασίσανε να έκτεθούν; Τίποτα δέν τους πιάνει. Είναι τή μικρόβιο που είπαμε παραπάνω. Για να παρουσιάσουνε λοιπόν ένα παρόμοιο θέμα άμα μεγαλώσουν οι συντρομητάδες της «Διάπλάσης» προγυμνάζονται άπό τα τώρα και φάνεται ότι μερικοί π'ηρνε όλο τόν άέρα της ύποψηφιότητας. Να ένα παράδειγμα:

ΚΥΑΝΟΔΕΥΚΟΝ ΛΑΒΑΡΟΝ
ΥΠΟΨΗΦΙΟΣ ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ

Πρόεδρος «Πανελληνίου», Άντιπρόεδρος
«Παναρκαδικού» Συλλόγου.

Ποιος δέ θά στοιχηματίση ότι ο μεμπές αυτός, μόλις διπλωθή μ' ένα πανεπιστημιακό δίπλωμα ή γίνη κανίνας έμπορος ή ξέρω γώ τί άλλο, δέ θά βάλη κάλην τουλάχιστο για δημορχικός πάρεδρος; και δέ θ' άραδιάση στο πρόγραμμα του κι άλλους τόσους τίτλους, όπως κάνει ο Ράλλης ο βαφίνας ή ο Μούσης ο Πατριός ή καθε δικηγόρος, γιατράκος, μικροεμπορχάκος; Μιά κι άνοιχτή ή όρεξη του παιδιού για ύποψηφιότητες και άναγκαστή να ζητήση ψήφους— άς είναι και παιδιατικοί, βερουτιανοί δηλαδή—δύσκολα θά λησμονήση τή γλύκα της ψηφοθηρίας. Κι άφου μάλιστα τή έχη τή αίμα του Ρωμιού να ξετρελλαινεται για τέτοις, ή προδιάθεση δέν ύπάρχει φόβος να πάρη στα χαμένα. Θά τή ξέρη καλά αυτό βέβαια ή Διάπλαση που άνακατεύεται και με τα Ψυχολογικά και Παιδαγωγικά (1)

Κι ο Θεός να μ'η φυλάξη άπό τους μελλούμενους ύποψήφους που μας προετοιμαζει ή «Διάπλαση». Θά είναι πικραρδελάδες όσο παίρνει: θά φωνάζουνε για τή δόλια πικρίδα όσο δέ φώναζεν ίσαμε τώρη κανίνας άπό μας τους σημερινούς φαμφορόνους: Τί σας λείει αυτή ή παρακατιανή έκλογική ενεργεια; «...! Προτείνω φίλοις συνδέλφοις, όπως πανηγυρικώς άσπρίσωμεν κτλ... διατρανούμεντες ούτως έξαιρετικήν φιλοκαλίαν και τελείαν άνεξαρτησίαν άπό των έκμεταλλευτικών, δ'ήθων πατριωτικών, έπικλήσεων. Κορδόναρος», (Σημείωμα: Δέν σου είπεν άκόμα, παιδί μου—Κορδόναρε, ή Διάπλαση ν' άλλαξης αυτό τή ψευτόνομα, επειδή μπορεί να σου γίνη και θηλεία; Άλλά ξέχασα: έχετε έκλογές και ταιριάζει σ' ένα ψηφοφόρο τέτοιο ψευτόνομα). Καθώς βλέπουμε, πολλοί ύποψήφιοι έκαμαν και πατριωτικές επίκλησεις και οι αντίθετοι έρχονται να τους ξεσκαπώνουνε λέγοντάς τους έκμεταλλευτές του πατριωτισμού. Τι γλέντι παιδιατικό!— Ρωμαίκο ήθελα να είπώ. Τι μόρφωση χαρακτήρα και τί διάπλαση ήθους!

(Στάλλο φύλλο τελιώνει)

ΗΛΙΑΣ Π. ΒΟΥΤΙΕΡΙΑΝΣ

1) Κοίταξε «Η Διάπλασις των Παιδων» 10 Νοεμβρίου 1907 έριθ. 50. Και τα παρακάτω κομμάτια άπό τή ιδίο φύλλο τή παίρνω.